

Huvudman

Karlshamn kommun
info@karlshamn.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Österslätsskolan i Karlshamn kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Karlshamn kommun att senast den **fredag den 9 augusti 2024** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande beslut om betyg och förändring av betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Karlshamn kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Karlshamn kommun ska vidta följande åtgärder

Beslut om betyg och betygskatalog

1. Se till att betyg beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betygs ska sättas samt att beslut om betyg, när undervisningen bedrivs av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. Det ovanstående gäller inte om

kompletterande bestämmelser i skolförordningen är tillämpliga. (3 kap. 16 § skollagen och 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen).

2. Se till att beslut om betyg dokumenteras i en betygskatalog i enlighet med författningarnas krav. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om ett betyg ska datera uppgiften om betyg i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (6 kap. 10 § skolförordningen samt 7 § Skolverkets föreskrifter om betygskatalog [2011:123]).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:3129) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Österslättskolan i Karlshamn kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 16 april 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med biträdande rektorn genomförts och dokumentation granskats, bl.a. betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Föreläggande

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisade eleverna i årskurs 9 och betygskatalog från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår att

27 av 38 lärare har lärarlegitimation. För fem lärare anges inte om lärarna har lärarlegitimation eller inte. Betygskatalogen förs på papper och består av ett blad per ämne och undervisningsgrupp där elevernas namn och personnummer samt betyg framgår. Bredvid kolumnen med elevens betyg finns en kolumn benämnd *Sign* där lärares, och i vissa fall rektorns, initialer står. Därtill finns även en kolumn benämnd *Anmärkning*. På bladet återfinns information om vilken klass och termin och vilket läsår betygskatalogen avser samt information om huvudman, skolenheten, skolenhetskod och lägeskommun. Det framgår att datum för utfärdande är den 21 december 2023. Längst ner på bladet finns betygsättande lärarens/lärarnas, och i vissa fall rektorns, namn och titel samt rader för underskrift, namnunderskrifter och datum. Betygskatalogen är signerad per ämne och undervisningsgrupp, men varje enskilt betyg är inte signerat. I något fall saknas titel på den eller de som har beslutat om betyg.

Av lärarförteckningen och betygskatalogen framgår i flera fall att icke-legitimerade lärare beslutar om betyg tillsammans med legitimerade lärare. Vidare framgår att en icke-legitimerad lärare som undervisar i engelska ensam beslutat om betyg. Av intervju med biträdande rektor framgår att det är en miss och att övriga lärare som saknar legitimation beslutat om betyg tillsammans med legitimerad lärare. Vidare framgår av lärarförteckningen att en lärare som undervisar i fysik och matematik saknar lärarlegitimation. I betygskatalogen för fysik finns en rad för underskrift för undervisande lärare och en rad för underskrift för en legitimerad lärare med behörighet i fysik. Undervisande lärare har signerat betygskatalogen på raden för underskrift med lärarens namn och titel. På raden för underskrift för den legitimerade läraren med behörighet i fysik, där den lärarens namn och titel står, har rektor signerat. På fråga från Skolinspektionen vem som bedrivit undervisningen och varför rektor signerat på rad för legitimerad lärare där den legitimerade lärarens namn och titel står svarar biträdande rektor att det är den icke-legitimerade läraren som bedrivit undervisningen och att rektor signerat eftersom legitimerad lärare, som skulle signerat, varit frånvarande.

Av betygskatalogen framgår vidare att rektor ensamt skrivit under betygskatalogen för flertalet ämnen. På fråga om rektor undervisar i dessa ämnen svarar biträdande rektor att rektor inte undervisar på skolan. I de fall rektor signerat betygskatalogen istället för undervisande lärare, till exempel i bild, biologi, kemi, matematik och svenska som andraspråk, beror det på att lärarna varit förhindrade att signera, exempelvis på grund av sjukdom uppger biträdande rektor.

Vidare framgår att det i betygskatalog för engelska saknas signatur av undervisande lärare. Av lärarförteckningen framgår inte om läraren, vars namn och titel anges på bladet, är legitimerad eller inte. I aktuell betygskatalog har rad för underskrift lämnats tom och istället har en annan lärare (legitimerad) signerat betygskatalogen nedanför rad för underskrift. Biträdande rektor uppger att undervisande lärare saknar legitimation och har undervisat eleverna i särskild undervisningsgrupp. Den legitimerade läraren som signerat under rad för underskrift har inte undervisat

eleverna men har undervisat resten av klassen och är den som planerat undervisningen för samtliga elever uppger biträdande rektorn.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap 18 § skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog ska innehålla namn och titel på den eller de som har beslutat om betyg (8 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå.

Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Karlshamn kommuns verksamhet vid Österslättsskolan inte uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg och förande av betygskatalog. Skolinspektionen bedömer att det är en brist att lärare som saknar legitimation ensam signerar betygskatalogen. Av utredningen framgår att olegitimerade lärare fattar beslut om och signerar betyg tillsammans med legitimerade lärare men att en olegitimerad lärare ensamt signerat betyg i ämnet fysik. Detta är en brist då olegitimerade lärare ska fatta beslut om och signera betyg tillsammans med en lärare som är legitimerad. Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att rektorn signerar betygskatalogen tillsammans med icke-legitimerade lärare samt att rektorn signerar betygskatalogen istället för undervisande lärare. Skolinspektionens utredning visar att rektorn signerar betygskatalogen eftersom lärare varit förhindrade att signera, exempelvis på grund av sjukdom. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. De omständigheter som ska råda för att rektorn ska besluta om betyg är därför inte uppfyllda här.

Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Då varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering. Av utredningen framgår att betygssättande lärares och i vissa fall rektorns initialer finns i kolumnen *Sign* och att namnunderskrifter och datum finns längst ner på respektive blad. Det framgår även att enstaka signaturer saknas i betygskatalogen. Det är av rättssäkerhetsskäl av stor vikt att dokumentation av beslut om betyg sker i enlighet med gällande föreskrifter.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Karlshamn kommuns verksamhet vid Österslättsskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och utformning av betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Karlshamn kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av Carolin Levinsson.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Hilda Sjöberg medverkat.